

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžf/22/2014
Identifikačné číslo spisu:	6013201718
Dátum vydania rozhodnutia:	19.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Milučký
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6013201718.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Strojárne PKH, a.s., Zvolenská cesta 35, Banská Bystrica, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná 63, Banská Bystrica, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného zo dňa 11. júna 2013

č. 1100301/1/270168/2013/5002,

č. 1100301/1/261370/2013/5014,

č. 1100301/1/270202/2013/5002,

č. 1100301/1/270251/2013/5002,

č. 1100301/1/261363/2013/5014,

č. 1100301/1/270281/2013/5002,

č. 1100301/1/270303/2013/5002,

č. 1100301/1/270265/2013/5002,

č. 1100301/1/270291/2013/5002,

konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/315/2013-49 zo dňa 28. januára 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/315/2013-49 zo dňa 28. januára 2014 **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým uznesením zastavil konanie vedené na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 23S/315/2013 podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) z dôvodu že napadnuté rozhodnutia žalovaného boli žalobcovi doručované prostredníctvom pošty do vlastných rúk a z dôvodu nezastihnutia adresáta zásielky boli dňa 09.08.2013 uložené na pošte. Žalobami napadnuté rozhodnutia žalobca fakticky na pošte prevzal dňa 10.09.2013, teda až 32. deň od uloženia zásielky, a to bez uvedenia dôvodu takéhoto oneskoreného prevzatia zásielky. V zmysle § 31 ods. 3 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení účinnom ku dňu vydania a doručovania napadnutých administratívnych rozhodnutí (ďalej len zákon č. 563/2009 Z.z.) sa v tomto prípade uplatní zákonná fikcia doručenia, a síce, že písomnosti sa považujú za doručené 15. dňom po ich uložení na pošte (od 09.08.2013), t.j. v tomto prípade 26.08.2013 (najbližší pracovný deň po uplynutí 15 dní od uloženia zásielky na pošte). Všetky žaloby na preskúmanie zákonnosti napadnutých rozhodnutí boli súdu doručené až 08.11.2013, teda po uplynutí zákonnej lehoty dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni. Z pohľadu aplikácie zákonnej fikcie doručenia, ktorá je konštruovaná ako nástroj na posilnenie právnej istoty, je irelevantným, že žalobca si fakticky napadnuté rozhodnutia na pošte vyzdvihol až 10.09.2013.

Uznesenie krajského súdu, konkrétne II. a III. bod výroku, napadol žalobca odvolaním, v ktorom uviedol, že prípustnosť fikcie doručenia je v daňovom konaní zakotvená v § 31 zákona č. 563/2009 Z.z. Tento inštitút by sa mal využívať len v nevyhnutných prípadoch, kedy sa adresát písomnosti síce na adrese, ktorú udal správcovi dane zdržiava, ale nepreberá písomnosti. Žalobca zastáva právny názor, že adresát sa musí zdržiavať v mieste adresy trvalého pobytu, resp. v tomto prípade adresy sídla spoločnosti hneď v prvý deň pokusu o doručenie, v opačnom prípade nemôže nastať fikcia doručenia prostredníctvom úložnej lehoty na pošte a takéto doručenie je nutné kvalifikovať ako neplatné a daňové konanie od neho sa odvíjajúce ako nezákonné, nakoľko podľa iného výkladu zákona, alebo pri vypustení podmienky zdržiavania sa adresáta v mieste doručenia, by mohla ujsť lehota na podanie odvolania alebo iného opravného prostriedku voči rozhodnutiam subjektu bez ohľadu na objektívnu nemožnosť prevziať si zásielku z dôvodov, že sa adresát v dobe doručenia zásielky fyzicky nenachádza v mieste doručenia. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) sp. zn. 3Sžf/108/2009 zo dňa 12.07.2010.

Žalobca zastúpený štatutárnym orgánom - Ing. Vladimírom Veselom v uvedenom období na pošte žiadal o predĺženie úložnej lehoty zásielok z dôvodu, že štatutárny orgán žalobcu, ako osoba oprávnená na preberanie poštových zásielok mal v uvedenom čase naplánovanú dovolenku v zahraničí a v dňoch 08.08.2013 a 09.08.2013, kedy mu boli neúspešne doručované písomnosti, sa preukázateľne zdržiaval mimo územia Slovenskej republiky, pričom z dovolenky sa vrátil až po uplynutí 15. dní odo dňa uloženia zásielky na pošte, a teda v tomto konkrétnom prípade nemal ani reálnu možnosť prevziať napadnuté rozhodnutia v spomínanej 15-dňovej lehote. Žalobca si napadnuté rozhodnutia fakticky vyzdvihol, tieto sa nevrátili žalovanému ako nedoručené, a teda žalobca sa nesnažil vyhnúť prevzatiu rozhodnutí.

Žalobca si v dobe, kedy mu boli doručované rozhodnutia žalovaného nemohol byť vedomý, že mu tieto rozhodnutia budú doručované a urobiť primerané opatrenia, nakoľko v tomto prípade boli finančné orgány nečinné cca 2 roky od času, kedy došlo k zrušeniu rozhodnutí Daňového riaditeľstva SR z roku 2011 a následnému rozhodnutiu Finančného riaditeľstva v roku 2013. Z uvedeného dôvodu žalobca nemohol predpokladať, že mu žalovaný práve v uvedenom období bude doručovať napadnuté rozhodnutia a nemal dôvod oznamovať žalovanému, že sa v určitom období nebude štatutárny orgán zdržiavať na adrese určenej na doručovanie.

Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníka konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom. V prípade, ak by bolo náhradné doručenie uznané ako platné bez ohľadu na to, či tu na strane žalobcu existovala reálna možnosť prevzatia zásielky, boli by závažne porušené žalobcove práva garantované Ústavou SR z dôvodu, že by mu bola skrátená lehota a možnosť na podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, čím by bolo žalobcovi znemožnené reálne uplatnenie si práva, ktoré má garantované ústavou.

Na základe uvedených skutočností žalobca navrhol, aby najvyšší súd uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/315/2013-49 zo dňa 28.01.2014 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že sa stotožňuje so závermi Krajského súdu v Banskej Bystrici, uvedenými v predmetnom uznesení a navrhol uznesenie krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, a to z nasledovných dôvodov:

Podľa § 165b ods. 1 zákona č. 563/2009 Z.z. daňové konanie začaté podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov sa dokončí podľa zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa § 30 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z.z. ak nejde o doručovanie elektronickými prostriedkami, doručuje sa písomnosť na adresu na území členského štátu, ktorú daňový subjekt oznámil správcovi dane; inak sa doručuje písomnosť fyzickej osobe na adresu trvalého pobytu a právnickej osobe na adresu sídla (ďalej len "miesto doručenia"); ustanovenie § 9 ods. 11 tým nie je dotknuté.

Podľa § 31 ods. 3 zákona č. 563/2009 Z.z. písomnosti, ktoré sú určené do vlastných rúk právnickej osobe, je oprávnená prijímať osoba, ktorá je oprávnená konať v mene právnickej osoby, alebo osoba, ktorá je ňou poverená na prijímanie takýchto písomností. Ak nebola v mieste doručenia osoba oprávnená prijímať písomnosti zastihnutá, upovedomí ju doručovateľ vhodným spôsobom, že písomnosť príde doručiť znovu v určený deň a hodinu. Ak bude nový pokus o doručenie bezvýsledný, uloží doručovateľ písomnosť na pošte a právnickú osobu o tom vhodným spôsobom vyzvedie. Ak si nevyzvedie právnická osoba písomnosť do 15 dní od jej uloženia, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa právnická osoba o uložení nedozvedela.

Podľa § 47 ods. 2 O.s.p. ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku počas jej uloženia nevyzvedie, považuje sa deň, keď bola zásielka vrátená súdu, za deň doručenia, i keď sa adresát o tom nedozvedel.

Podľa § 48 ods. 1 O.s.p. písomnosti, ktoré sú určené orgánom alebo právnickým osobám, doručujú sa pracovníkom oprávneným za orgány alebo právnické osoby prijímať písomnosti. Ak ich niet, doručuje sa písomnosť, ktorá je určená do vlastných rúk, tomu, kto je oprávnený za orgán alebo právnickú osobu konať, ostatné písomnosti ktorémukoľvek ich pracovníkovi, ktorý písomnosti prijme.

Podľa § 48 ods. 2 O.s.p. ak nie je možné doručiť písomnosť právnickej osobe na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je súdu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, sa o tom nedozvie.

Podľa § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len správny poriadok) ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzvedie písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Podľa § 25 ods. 1 správneho poriadku písomnosti určené do vlastných rúk adresované orgánom a právnickým osobám sa doručujú ich zamestnancom povereným prijímať písomnosti. Ak nie je určený

zamestnanec na prijímanie písomností, doručí sa písomnosť určená do vlastných rúk tomu, kto je oprávnený za orgán alebo právnickú osobu konať.

Podľa § 25 ods. 2 správneho poriadku ak nemožno doručiť písomnosť právnickej osobe na adresu, ktorú uviedla alebo je známa, ani na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je správnomu orgánu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky správnomu orgánu za doručenú, a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, sa o tom nedozvie.

Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 511/1992 Zb.) ak nebol adresát písomnosti, ktorá má byť doručená do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, upovedomí ho doručovateľ vhodným spôsobom, že písomnosť príde doručiť znovu v určitý deň a hodinu. Ak bude nový pokus o doručenie bezvýsledný, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na obecnom úrade a adresáta o tom vhodným spôsobom vyrozumie. Ak si nevyzdvihne adresát písomnosť do pätnástich dní od jej uloženia, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Podľa § 17 ods. 8 zákona č. 511/1992 Zb. písomnosti určené právnickej osobe sa doručujú zamestnancom oprávneným pre tohto adresáta prijímať písomnosti. Ak nie sú, doručuje sa písomnosť, ktorá je určená do vlastných rúk tomu, kto je oprávnený za adresáta konať; ostatné písomnosti ktorémukoľvek jeho zamestnancovi, ktorý písomnosť prijme. Rovnako sa postupuje, ak adresát ustanovil na pošte osobu na prijímanie zásielok. Ak takéto osoby nie sú alebo ak na adrese pre doručovanie písomností do vlastných rúk nebola zastihnutá osoba, ktorá je oprávnená písomnosť prevziať, hoci právnická osoba na adrese doručovania má sídlo, postupuje sa podľa odseku 3.

Podľa § 17 ods. 10 zákona č. 511/1992 Zb. ak nemožno doručiť písomnosť určenú do vlastných rúk právnickej osobe na adresu jej sídla, ktorú nahlásila správcovi dane pri plnení svojej registračnej alebo oznamovacej povinnosti alebo ktorú správca dane eviduje na základe registrácie z úradnej moci (§ 31) alebo podľa osobitného zákona, písomnosť sa považuje za doručenú adresátovi po troch dňoch od vrátenia nedoručenej písomnosti správcovi dane, a to aj vtedy, ak sa ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, o tom nedozvie.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Senát najvyššieho súdu citovanými ustanoveniami právnych predpisov poukázal na úpravy doručovania písomností právnickým osobám podľa Občianskeho súdneho poriadku, Správneho poriadku, ako aj podľa novej a predchádzajúcej právnej úpravy zákona o správe daní. V zmysle § 165b ods. 1 zákona č. 563/2009 Z.z. sa daňové konanie začaté podľa zákona č. 511/1992 Zb. dokončí podľa zákona č. 563/2009 Z.z. Z uvedeného vyplýva, že aj na doručovanie v tomto daňovom konaní bolo potrebné postupovať výhradne podľa zákona č. 563/2009 Z.z. Ostatné právne ustanovenia týkajúce sa doručovania uviedol senát v odôvodnení tohto uznesenia len pre porovnanie.

Žalobca v podanom odvolaní argumentuje tým, že v čase doručovania predmetných rozhodnutí sa štatutárny zástupca žalobcu nezdržieval v mieste určenom na doručovanie písomností. Poukázal aj na skutočnosť, že si napadnuté administratívne rozhodnutia žalovaného aj fakticky prevzal. Senát odvolacieho súdu však poukazuje na to, že nová úprava zákona č. 563/2009 Z.z. v § 31 ods. 3 termín „zdržovanie sa v mieste doručenia“ nepozná. Tento termín správny poriadok používa len pri doručovaní fyzickým osobám, pri doručovaní právnickým osobám sa neaplikuje. Rovnako aj Občiansky súdny poriadok „zdržovanie sa v mieste doručenia“ aplikuje len pri doručovaní fyzickým osobám. Stará úprava zákona č. 511/1992 Zb. (§ 17 ods. 3, § 17 ods. 8) používala termín „zdržovanie sa v mieste doručenia“ rovnako pri fyzických osobách, a v prípade nedoručenia písomností právnickým osobám sa postupovalo v smere naznačenom v rozhodnutiach najvyššieho súdu napr. sp. zn. 3Sžf/47/2008 zo dňa 29.07.2008,

3Sžf/50/2008 zo dňa 18.09.2008.

Rovnako aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Sžf/108/2009 zo dňa 12.07.2010, na ktoré poukázal žalobca, sa týkalo doručenia písomnosti fyzickej osobe, a preto ho na prejednávaný prípad nie je možné použiť.

Ustanovenia novej právnej úpravy § 31 ods. 3 však ani neupravujú a ani neodkazujú na úpravu, podľa ktorej by bolo možné postupovať pri náhradnom doručení právnickým osobám, v prípade, ak sa osoby oprávnené preberať písomnosti určené danej právnickej osobe v mieste doručovania nezdržiavajú. Fikcia doručenia vzniká v zmysle § 31 ods. 3 veta posledná zákona č. 563/2009 Z.z. posledný deň 15-dňovej lehoty od uloženia na pošte. Prípadne neskoršie reálne prevzatie písomnosti, nemá na už vzniknutú fikciu doručenia žiadny vplyv, keďže zákonodarca výnimky z takejto fikcie doručenia nestanovil. Táto úprava je odlišná od pôvodnej v § 17 ods. 10 zákona č. 511/1992 Zb., v zmysle ktorej fikcia doručenia nastala až po troch dňoch od vrátenia nedoručenej písomnosti správcovi dane, teda ak si adresát písomnosť reálne neprevzal. V súčasnosti absentuje podrobná právna úprava problematiky náhradného doručovania právnickým osobám.

Krajský súd tak postupoval v súlade so zákonom, keď konanie vo veci vedenej pod sp. zn. 23S/315/2013 zastavil z dôvodu oneskorene podanej žaloby.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže v konaní nebol úspešný.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.